

Slovo k povzbuzení na neděli 20. září 2020, na 25. neděli v mezidobí
Biblická čtení: Iz 55,6-9; Ž 145; Flp 1,20c-24.27a; Mt 20,1-16a

Milé sestry, milí bratři,

v dnešním evangelijním úryvku slyšíme další krásné Kristovo podobenství, podobenství O dělnících na vinici. Jeho logika jakož i to, čeho je obrazem, alegorií, a co nám tím pádem chce říci, se tentokrát zdají být asi celkem zřejmé, snad až průzračně jasné.

Onen jeden den, kdy hospodář od rána do večera vychází najímat dělníky na svou vinici, můžeme chápat jako obraz dějin spásy, anebo – ještě lépe – jako obraz jednoho lidského života: od začátku dějin do jejich konce, od narození do smrti. V hospodáři je možné vidět samotného Boha, anebo – ještě lépe – Pána Ježíše. Povolání na vinici rozumějme jako pozvání k víře. Práci na vinici pak jako životu z víry a podle víry. Večer, to je zase poslední soud, k němuž člověk přijde skrze smrt. Denár je nebeskou odměnou.

Dělníci najatí již brzy ráno jsou tak nejprve židé, pravověrní židé z evangelia, kteří tak často reptali, že Pán Ježíš přijímá i hříšníky a dokonce některými z nich se obklopí (jedno z nich, celníka Matouše – zítra, dá-li Bůh, oslavíme jeho svátek – dokonce přijme za jednoho ze svých apoštolů). Najatí odpoledne anebo večer totiž představují právě tyto hříšníky. Anebo v nich také můžeme číst pohany, povolané – po Letnicích – odpoledne oproti ráno povolaným a vyvoleným židům.

V obecnější četbě ti najatí ráno mohou být také těmi, kterým byla dána víra v Pána Boha hned od útlého dětství, křesťané odmalička. Ti totiž bohužel také někdy s určitým despektem či příliš shora hledí na různé konvertity, na obrácené hříšníky, na své bratry a sestry, kteří se k Bohu po různě zašmodrchaném životě navrátili. Najatí během dne a navečer jsou totiž právě těmi, kterým byl dán dar víry až později, během života, anebo těmi, kteří dar víry ztratili a zase se k němu později vrátili.

Nějakým z těchto dělníků, které Pán v různou dobu povolal na svou vinici, je prostě každý z nás, někdo odmalička, jiný později, podle toho, kdy a jak jsme k víře přišli, anebo znovu přišli. Večer také nastane pro nás všechny stejný: Na konci světa, až se celý svět navrátí k Bohu, i v okamžiku naší smrti, až se i naše duše oddělí od těla a my staneme před Božím soudem. Tam se všichni shledáme, někteří jen trochu dříve, jiní trochu později. Ale pokud na vinici Páně skutečně vytrváme, pokud se od Boha ve svém životě svým životem neodloučíme, pak máme naději na nebeskou odměnu, na slíbený denár.

Dnešní podobenství je tak zejména krásným a plastickým vyjádřením Boží dobroty, dobroty Pána Ježíše: Všem lidem všech dob Kristus po celou dobu jejich života dává šanci, volá je, volá nás všechny. Stále a stále k člověku vychází – ať je teprve dítětem, mladým člověkem, ve zralém věku či se už blíží ke sklonku svého života a prožívá jeho podvečer – (vychází), promlouvá k jeho srdci a volá ho k následování, na svou vinici, na vinici Páně. A každému člověku chce dát jeho denár, tedy nebeskou odměnu. Ovšem nejen to, nýbrž už i smysluplnou náplň času již jeho pozemského života, aby jen tak nestál na nádvořích a neprobloumal svůj život, ale učinil z něj něco dobrého a krásného: šel pracovat na Pánovu vinici.

Volání k následování není totiž v posledku ničím jiným než voláním k dobru, k víře, naději a především lásce. A to přeci je krásné a smysluplné. Neboť co může být lepším naplněním času života než konání dobra, než víra, naděje a láska, než vztah s Kristem, který dává Boží sílu i všem našim ostatním vztahům, a navíc jej ani smrt nemůže přervat. Proto dobrý Bůh stále vychází a volá a volá.

Podobenství je tak zvlášť útěchou pro ty, kteří k víře v Pána Ježíše přišli anebo se vrátili až v pozdějším věku. I jim chce dát Pán stejnou a nezmenšenou odměnu, nebe, a naplnit smyslem zbytek jejich života. A to je důvodem k radosti, povzbuzením, útěchou, že na ně Pán nezapomněl, že mají naději na stejnou odměnu.

Ale nejen pro ně. Podobenství je velkým povzbuzením i pro ty, kteří byli najati již hned ráno. Jim ukazuje, jak velký má jejich celoživotní snaha Pána Ježíše následovat smysl. Tíha dne a horko jsou sice někdy opravdu dlouhé a třeba i těžké, ale vědomí, jistota křesťanské víry, že činíme něco smysluplného a dobrého, že se snažíme pokorně žít v přátelství s Bohem a pracujeme pro něj a jeho království mezi lidmi – kéž by tomu tak aspoň trochu bylo, má být radostnější než jakákoli tíže. Dobro, víra, naděje a láska jsou, mají být zdrojem radosti i pro toho, kdo je s Boží pomocí má a dává dál. Stačí se jen této radosti otevřít, protože ona ve víře a v životě lásky z víry nutně skrytá je, protože v křesťanství je přítomný sám Bůh.

I to nám možná dnešní podobenství chce říci: Aby naše srdce bylo dost otevřené pro radost z práce na vinici Páně, aby zakoušelo radost z křesťanství, radost z našeho následování Pána. A to i navzdory všem obtížím, všem našim pádům, slabostem, hříchům a nedokonalostem.

Dnešní podobenství je v lecčem podobné s jiným Ježíšovým podobenstvím, s tím O marnotratném synu. I v něm přeci starší poctivý syn také reptal proti tomu, že otec mladšího bratra, toho marnotratného, který odešel z domova a veškerý předčasně zděděný majetek prohýřil, bez jakýchkoli výčitek a trestů milosrdně přijal s radostí zpět. Asi celkem oprávněně se nad tím starší syn pozastavil, možná i oprávněně cítil nespravedlnost. Ale právě jeho hněv odhalil jeho skutečnou tragédii. Spočívala téměř v tom samém jako u těch dnešních dělníků povoláných hned zrána: Nikdo z nich neměl radost z toho, že může pracovat pro svého otce, pro Božího hospodáře, že může dodržovat všechna jeho dobrá přikázání a dělat, co mu řekne, že může být v jeho blízkosti anebo najat na jeho vinici po celou dobu svého života. A činit tak něco smysluplného, mnohem smysluplnějšího než vše prohýřit anebo jen bezcílně stát na nárožích.

Milé sestry, milí bratři, i dnešní podobenství – podobně jako to minulý týden O dvou služebnících – tak patří mezi ty snad nejdůležitější v Novém zákoně. Připomíná nám, že křesťanství a vše, co k němu patří, by pro nás mělo být zdrojem radosti, že je to právě náš vztah s Pánem Ježíšem, který dává našemu životu jeho nejvlastnější smysl a radost. Pro vztah s ním samotný, pro vztah vedoucí k věčnosti, a proto, že následování Krista má sílu tím nejlepším možným způsobem ovlivnit a prodchnout i vše ostatní v našem životě. Ovlivnit a prodchnout samotným Kristem, dobrem a láskou. Aby z něj mělo prospěch a radost i celé naše okolí.

A o to přeci jde. Zvláště v dobách těžkých, v dobách krize. I v době, jakou je nyní opět sílí pandemie koronaviru, doba zase zaváděných opatření proti jeho šíření, doba nepříjemných omezení a hlavně doba nebezpečí a nejistot. Doba, ve které chce Pán Ježíš stále vycházet k lidem, a to i skrze nás, skrze naše živé a konkrétně žité křesťanství, skrze naši dobrotu, odůvodněnou a posilněnou vírou v její smysl, vírou v Boha, vztahem s Pánem Ježíšem.

Proto se radujme, že jsme směli poznat Pána Ježíše, že nás, nehodné zavolal na svou vinici, k následování. A následujme ho nyní možná ještě usilovněji než kdykoli předtím. A hlavně se ho nikdy nepusťme, za žádných okolností, nikdy neutíkejme z vinice Páně ani z Kristovy blízkosti.